

# Himinhenda.

## Leiðrétting og viðbót.

Nú horfir enn óvænlega i sögu mannkynsins; aldrei hefir verið slikt manndrápa- og skemdarverkaöld einsog nú. Og þegar mennirnir snúast á móti guði, einsog má segja að þeir geri sérstaklega á manndrápa- og öðrum illverkátímum, þá fá þeir altaf andskotann í lið með sér; eru þetta slysatímar miklir, einnig utan við ófriðinn, og vera má að mennirnir fari heldur ekki varhluta nú af drepsóttunum, sem stríðunum fylgdu áður; nýjar drepsóttir (eða drepsóttargerill) hefir þegar gert vart við sig, Ef til vill verður 20. öldin nokkurskonar endurtekn-ing á 14. öldinni. Og ef til vill fær sú öld líka sína trúarkviðu, eins og afturkippsaldirn-ar hinar. Og mér þykir ekki ólíklegt að hún mundi þá heita Helviti komið.

En hver veit þó nema að úr rætist; þeir sem hjálpa vilja eru máttugir, þó að þeir fái ekki aðgert, meðan mennirnir, með haturs- og grimdarverkum gera bandalag við andskotann, eða angurmagna, svo eg taki til orða eftir hinni merkilegu trú Forn-Persa.

*Helgi Pjeturs*

Í greininni Himinhenda síðast liðinn sunnudag hafði ýmisleg misprentast, og má því ekki vera ómótmælt, að menn lesi nýjar drepsóttir þar sem eg hafði skrifað: nýr drepsýkill. En sýkill eða sýkistefil nefni eg það, sem menn hafa kallað sóttkveikju (þaðógen bakteria). Í Lögréttu 15. nóv. er mynd af ungverskum lækni dr. Czernel, og sagt að hann hafi fundið »geril, sem valdur er að vissri tegund tauga-veiki«. Það er sá sýkill sem eg á við. Er þess getið, að sýkill þessi sé einn hinn næmasti sem sögur fara af. En eg hygg að eiturvera þessi, þessi nýja viðbót við flóra infernalis, hafi einmitt til orðið á þessum tímum. Slíkar verur vinna mjög á móti því sem eg kalla samstilling lífskraftanna, og mundu eftir trú Persa, vera taldar heyra undir ríki myrkrhöfðingjans, Ahri-mans, sem eg í grein minni nefndi Angurmagna. Var trú Persa einhver hin bezta að því leyti sem þeir hugðu, að allar umbætur á

mannlífi miðuðu til þess að efla ríki ljóshöfðingjans, Ahura mazda. En það nafn hygg eg þýði hinni hjartasti; er það mjög eftirtektarvert hve mörg goðanöfn þýða hinn skínandi eins og sjálft orðið guð. Mun það sýna sig, að því verður ekki móti mælt, að orðið guð þýðir einmitt það, eins og mjög er skiljanlegt, þar sem aukning lífsafsins leiðir til þess að hinar lífandi verur fara að skína. Hér á jörðu þar sem hið æðra líf hefir átt svo örðugt uppdráttar, eru það einkum skorkvikindi og smokkfiskar sem geta borið mjög fagra birtu. En þar sem hið æðra líf hefir haft meiri viðgang, eru það verur í mannsmynd sem skína fegurst, guðir, vættir og ljósálfar, sem einmitt nefnast svo vegna þess að það lýsir af þeim. Og komið hefir það fyrir að menskir menn hafa farið að skína hafi þeir komizt í samband (fyrir íleiðing nokkurskonar, indúktión) við þesskonar ljósverur. Ljósverur slíkar eru það sem Plató kallaði ídeur, fyrirmyndir; en vér á jörðu hér erum einungis eftirmyndir eða eftirlikingar, mímemata, eins og lesa má hjá Plótín, sem var hinn mesti spekingur. Er það mjög

eftirtektarvert, að orðið líkami, líkur hamur, þýðir nokkurnveginn sama sem mímemata. En ekki munuð þið í öðrum stöðum finna það sem hér er sagt um ídeurnar; mun þó sannast að það sem hér er sagt, er réttara en það sem áður hefir ritað verið um það efni. Undir því er allt komið, að fyrirmyndirnar, ídeurnar, nái að hafa sem mest áhrif á hinar ófullkomnu eftirmyndir, mímemata, og að eftirmyndirnar geti orðið hinum guðlegu fyrirmyndum sem líkastar.

Þessi samstilling hinna fullkomnari og hinna ófullkomnari lífmynda var tilgangurinn með blótum fornanna, og var það auðvitað mikill misskilningur, að hinum æðri verum væri nokkur þægð í blótfórnumun. En hitt greiddi mjög fyrir samstillingunni, að menn væru saman glaðir og í góðum hug hver til annars, eins og verið gat í blótveizlunum. En persneskir spekingar höfðu bezt tekið það fram, að til þess að færast nær guðlegri fullkomnun, þyrfti að bæta þessa jörð og þetta líf. Einnig með vegagerð og jarðabótum var oftir þeirra trú, unnið að því að efla guðs ríki.

*Helgi Þjeturss*